

Huvudman

AcadeMedia Grundskolor AB

Org.nr 556035-4309

hello@academedia.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Noblaskolan Sundbyberg i Sundbybergs kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) AcadeMedia Grundskolor AB att senast den **9 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare och studiehandledning på modersmål. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om AcadeMedia Grundskolor AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

AcadeMedia Grundskolor AB ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång fattas i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att beslut om anpassad studiegång ska innehålla information om vilka avvikelser som har gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Huvudmannen ska ge in samtliga beslut om anpassad studiegång samt de åtgärdsprogrammen som innefattar anpassad studiegång i samband med redovisning av vidtagna åtgärder den 9 oktober 2026. (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen, 31 och 32 §§ förvaltningslagen [2017:900])

Undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Huvudmannen ska i sin redovisning av vidtagna åtgärder den 9 oktober 2026 inkomma med en förteckning över hur undervisningen kommer att fördelas läsåret 2026/2027 med avseende på vilka lärare som undervisar samt vilka ämnen och årskurser dessa undervisar i. Huvudmannen ska även inkomma med en förteckning över de lärartjänster som huvudmannen har

tillsatt eller avser att tillsätta på Noblaskolan inför läsåret 2026/2027. Om huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, ska huvudmannen i redovisningen ange vilken undantagsbestämmelse beslutet grundar sig på samt inkomma med en motivering kring varför bestämmelsen är tillämpligt i det aktuella fallet. Dokumentation av rekryteringsförsök, inklusive annonser, som gjorts under perioden den 9 juni 2026 till och med den 9 oktober 2026 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Studiehandledning på modersmål

1. Se till att de elever som bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet i språken spanska och urdu ges sådant stöd. Huvudmannen ska i samband med redovisningen den 9 oktober 2026 inkomma med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmålet vid skolenheten. Av sammanställningen ska framgå vilka elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk som behoven avser och hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. (5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185))

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmälan och utredning av särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram och anmälan till socialtjänsten.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:1660) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en riktad tillsyn av Noblaskolan i Sundbybergs kommun. Utbildningen vid skolan omfattar grundskolan i årskurserna 1–9.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Noblaskolan Sundbyberg följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd, lärare, studiehandledning på modersmålet och anmälan till socialnämnden.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 24 och 26 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, förteckning över undervisande lärare och betygskataloger. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervju med elever, lärare och lektionsobservationer framkommer att det på skolan ges flera olika typer av extra anpassningar såsom sittkuddar, skärmar, hörselkåpor, inläsningstjänst och tidtagare. Lärare uppger i intervju att de bland annat har en gemensam lektionsstruktur, att de arbetar med en varierad undervisning, anpassade uppgifter och tydliga instruktioner. Lärare berättar vidare att de har ett dokument där elevernas anpassningar skrivs ned. Lärarna berättar att de tar upp elever på mitterminskonferens som riskerar att inte uppnå målen i deras ämnen. Vidare uppger lärarna att den informationen som kommer fram på utvecklingssamtalen används för att utforma lektionerna så att undervisningen anpassas efter eleverna. Lärarna på högstadiet uppger att eleverna ges mer tid på prov och att de i arbetslagen delar med sig om vad som fungerar bäst för eleverna i klassrummet.

Anmälan om behov av särskilt stöd

Lärare på mellanstadiet uppger att om elever riskerar att inte nå målen i sina ämnen görs en anmälan om särskilt stöd i skolans dokumentationssystem. I anmälan framgår vilka anpassningar som har genomförts och utvärderats. De elever som har anmälts tas emot av

elevhälsan. Lärare uppger vidare att elever som har anmälts diskuteras tillsammans med elevhälsan. Lärare som undervisar på högstadiet uppger att de anmäler elever i skolans dokumentationssystem. I anmälan framgår vilka extra anpassningar som eleven har och hur det går i elevens ämnen. De elever som anmäls tas emot av elevhälsan. Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger att specialpedagog, kurator, skolsköterskan, biträdande rektorn och rektorn ingår i elevhälsan. Lärare på högstadiet uppger att de kan anmäla elever för utredning under hela året. Inför mitterminskonferensen dokumenterar lärarna elevernas kunskapsutveckling.

Skolinspektionen har tagit del av elevers kunskapsomdömen och betygskataloger för vårterminen och höstterminen 2025. Skolinspektionen har kartlagt tre elever på mellanstadiet som inte uppnådde godtagbara kunskaper i ett eller flera ämnen och tre elever på högstadiet som inte uppnått godkända betygskriterier under en till två terminer tillbaka. Lärare på mellanstadiet uppger att två elever bedöms uppnå godtagbara kunskaper i sina ämnen. För en elev uppger lärare att eleven riskerar att inte nå målen i svenska som andraspråk och matematik. Representant för elevhälsan uppger i intervju att eleven inte är anmäld för en utredning om behov av särskilt stöd. Rektorn berättar att hon känner till att eleven inte uppnår målen i svenska som andraspråk och att en anmälan om utredning av särskilt stöd har inkommit till rektorn. Lärare på högstadiet uppger att de tre elever som inte uppnått godkända betygskriterier i ett eller flera ämnen, en till två terminer tillbaka, har anmälts för en utredning om särskilt stöd. Representant från elevhälsan bekräftar att eleverna har anmälts och att utredningar har påbörjats för eleverna.

Vidare uppger lärare att en annan elev befaras att inte uppnå betygskriterierna i matematik och engelska trots extra anpassningar och att eleven ska ha anmälts för utredning under höstterminen 2025. Lärare uppger att en annan elev riskerar att inte uppnå målen i svenska som andraspråk och ska ha anmälts för utredning. Representant från elevhälsan uppger att hen inte har mottagit en anmälan om utredning av elevs behov av särskilt stöd. Skolinspektionen har i samband med yttrandet på tjänsteanteckningen ställt kompletterande frågor om tre elever. Av huvudmannens yttrande på tjänsteanteckningen framkommer att eleven på mellanstadiet där rektorn mottagit en anmälan om utredning har en utredning påbörjats. Eleven, som ska ha anmälts för en utredning under höstterminen 2025, har en utredning påbörjats i januari 2026. För den andra eleven har en utredning påbörjats i april 2026.

Utredning av elevs behov av särskilt stöd och samråd med elevhälsan

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens redovisning av hur många

elever som anmälts för utredning av särskilt stöd och hur många elever på skolan som har ett åtgärdsprogram. Av redovisningen framgår att 44 elever under vårterminen 2026 har anmälts för utredning av särskilt stöd. Lärarna uppger i intervju att en specialpedagog har börjat arbeta på skolan och att flera elever hade ett åtgärdsprogram som avslutades och utvärderades i februari 2026. Representant från elevhälsan och rektorn uppger att specialpedagogen är delegerad rätten att ta emot en anmälan och starta en utredning. Efter att en anmälan har inkommit ber representanten lärarna att starta en kartläggning. Vidare uppger representanterna från elevhälsan och rektorn att elevhälsan beroende på situation samråder vid en utredning.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök gavs två elever särskilt stöd utan att rektorn fattat beslut om särskilt stöd. Representant från elevhälsan uppger att flera elever behöver en ny pedagogisk utredning då det tidigare stödet inte var tillräckligt utrett. Rektorn uppger att det är bättre att elever ges ett särskilt stöd även om dokumentationen inte är på plats. Skolinspektionen bad huvudmannen inkomma med de tidigare och nyupprättade åtgärdsprogrammen på de två eleverna. Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogrammen. Av åtgärdsprogrammen framgår att båda eleverna ges ett särskilt stöd.

Beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolan 40 aktiva åtgärdsprogram. Av utredningen framgår att rektorn har fattat alla beslut om åtgärdsprogram. Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger att när en utredning är klar fattar rektorn beslut om att utarbeta ett åtgärdsprogram eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Representanter från elevhälsan uppger i intervju att eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om beslutet och är med i kartläggningen inför beslut om särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammen framgår också elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, datum och vem som är ansvarig för uppföljningen och utvärderingen samt överklagandehänvisning till Skolväsendets överklagandenämnd. En representant från elevhälsan uppger att åtgärdsprogrammen utvärderas i slutet eller i början av terminen.

Beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen har tagit del av tre åtgärdsprogram som har anpassad studiegång. Efter begäran om komplettering skickade huvudmannen in pedagogiska utredningar för tre elever där rektorn beslutat om anpassad studiegång. Av de pedagogiska utredningarna och åtgärdsprogrammen framgår att man har provat olika insatser för att främja elevernas

skolnärvaro och genom en anpassad studiegång ska det ge eleverna förutsättningar att få en fungerande skolgång. Skolinspektionen ställde frågor till rektorn om skolan försökt med mindre ingripande stödinsatser innan rektorn fattade beslut om anpassad studiegång. Av intervju med representant från elevhälsan och rektorn framgår att skolan har försökt med mindre ingripande åtgärder för eleverna. Rektorn uppger att eleverna bland annat har getts extra stöd i form av enskild undervisning med specialpedagog, undervisning i mindre grupp och extra anpassningar. Skolinspektionen ställde kompletterande frågor om en elev och om skolan försökt med mindre ingripande åtgärder innan rektorn fattade beslut om anpassad studiegång. Av huvudmannens yttrande framgår att eleven haft ett särskilt stöd med specialpedagogisk insats i svenska som andraspråk, matematik och engelska och socialpedagogiskt stöd när undervisningssituationer har blivit ohållbara för eleven.

Av elevernas beslut om anpassad studiegång, som framgår av åtgärdsprogrammet, anges det att målet är att eleverna ska gå till skolan varje dag och att eleverna har ett anpassat schema som ska utvärderas vart tredje eller fjärde vecka. För en av eleverna framgår bland annat att kärnämnen är i fokus tillsammans med hem- och konsumentkunskap, slöjd och musik. Natur och samhällsorienterande ämnen och idrott och hälsa har tagits bort. För den andra eleven framgår bland annat att de naturorienterande ämnena samt musik kommer att tas bort från schemat. För den tredje eleven framgår det att eleven har fått ett nytt anpassat schema där ämnet teknik ligger utanför schemat och att målet är att eleven ska orka gå hela dagar i skolan.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Rektorn får dock inte överlåta sin beslutanderätt för vissa i skollagen angiva former av särskilt stöd. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Beslut av en rektor i fråga om bland annat åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. (28 kap. 16 § skollagen)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt som möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning (prop. 2009/10:165 s. 293).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos en kommun, en region eller en enskild huvudman tillämpas bland annat 33 § förvaltningslagen (2017:900) om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen) En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. (33 § förvaltningslagen (2017:900))

För varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande, och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet. (31 § förvaltningslagen.)

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (32 § förvaltningslagen)

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar, utredning av elevs behov av särskilt stöd, beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram

Av utredningen framgår inte annat än att eleverna ges extra anpassningar och att lärarna anmäler elever för utredning om behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår vidare att elevhälsan samråder vid en utredning och att rektorn fattar beslut om särskilt stöd för elever på skolan, innefattat beslut om anpassad studiegång. Ärendet ska i dessa delar därmed avslutas.

Vid tidpunkt för Skolinspektionens besök framgick det dock att det fanns två elever som var anmälda för en utredning av särskilt stöd, men där en utredning inte hade påbörjats. Det framgick vidare att två elever gavs särskilt stöd utan att beslut hade fattats av rektorn. I skriftliga kompletteringar från huvudmannen framgår att det nu har initierats pedagogiska utredningar för eleverna och beslut om särskilt stöd har fattats för eleverna. Huvudmannen har också i samband med sitt yttrande på tjänsteanteckningen inkommit med åtgärdsprogram för de två elever som tidigare gavs särskilt stöd utan ett åtgärdsprogram. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att huvudmannen avhjälpit bristerna. Ärendet ska därför avslutas i de delarna som avser utredning av elevs behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer dock att verksamheten vid Noblaskolan inte fullt ut lever upp till författningarnas krav gällande beslut om anpassad studiegång.

Av utredningen framgår att skolans åtgärdsprogram, med åtgärden anpassad studiegång, saknar uppgifter om vilka avvikelser i tid som gjorts från timplanen och den garanterade undervisningstiden. Vidare framgår det av två åtgärdsprogram att samhälls- och naturorienterande ämnen anpassats bort. Av skollagen och förarbeten framgår att ett beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Beslutet om anpassad studiegång ska därmed innehålla de avvikelser som gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Det kan vara information om vilka ämnen eller delar av

ämnen och i vilken omfattning skolan har anpassat studietiden i förhållande till den garanterade undervisningstiden för eleven. Mot bakgrund av förvaltningslagens regler ska beslut om anpassad studiegång därför ange vad beslutet innehåller, det vill säga vad som konkret har beslutats, samt en klargörande motivering. Att det inte framgår i vilken omfattning avvikelser i tid gjorts eller vilka ämnen som anpassats bort innebär att elevernas behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses inte framgår av de beslutade åtgärdsprogrammen. Detta är en brist.

Undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av förteckningen över undervisande personal och dokumentstudier framgår att 25 av 31 lärare på skolan har lärarlegitimation. Av dokumentstudier samt intervju rektorn framgår att elever under vårterminen 2026 ges undervisning av lärare som saknar lärarlegitimation i följande ämnen och årskurser och ämnen:

- Årskurser 1 och 2 i musik
- Årskurser 3, 4 och 5 i slöjd och musik
- Årskurs 6 i svenska, samhällsorienterande ämnen och engelska, slöjd, musik och franska
- Årskurs 7 i slöjd, matematik, musik och franska
- Årskurs 8 i matematik, slöjd, musik och franska
- Årskurs 9 i matematik, slöjd, matematik, musik och franska

Av intervju med rektorn framgår att en lärare som saknar lärarlegitimation ger stödinsatser på högstadiet i religion och historia. Läraren arbetar också som vikarie.

Av lärarförteckningen samt intervju med rektorn framgår att elever under vårterminen 2026 ges undervisning av lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet att undervisa i följande ämnen och årskurser:

- Årskurs 1 i samhällsorienterande ämnen
- Årskurs 4 i engelska, svenska och samhällsorienterande ämnen
- Årskurs 5 i svenska och samhällsorienterande ämnen
- Årskurs 6 i bild
- Årskurs 7 i bild, geografi och samhällskunskap
- Årskurser 8 och 9 i religion, geografi, spanska och bild

I intervju uppger rektorn att det på vissa lektioner finns två behöriga lärare. Det fanns behov av stöd och förstärkning i undervisningen och lärare går in på kollegors lektioner och fungerar då som en lärarresurs. Läraren är legitimerad men inte alltid behörig i det ämne som läraren stöttar i. Rektorn berättar vidare att det alltid är den lärare som är legitimerad och behörig i ämnet som ansvar för planering, undervisning och bedömning.

Rektorn uppger att hon tillträdde som rektor höstterminen 2025 och att hon inte vet hur länge några av lärarna har undervisat i sina ämnen. Det är två obehöriga lärare som har undervisat kortare tid än ett läsår. Läraren som undervisar i musik årskurs 1–9 och läraren som undervisar i franska årskurs 6–9 anställdes inför läsåret 2025/2026.

Om det finns andra lärare att tillgå inom skolenheten och huvudmannens organisation samt huvudmannens rekryteringsförsök

Rektorn uppger i intervju att det inte finns lärare inom skolenheten och huvudmannens organisation som är legitimerade eller behöriga i de ämnen där undervisningen bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation eller har legitimation men saknar behörighet. För en av lärarna som undervisar i geografi och samhällskunskap i årskurs 7 men som saknar behörighet finns det en legitimerad och behörig lärare på skolan i de ämnena. Den läraren undervisar i bild och matematik och har fullt i sin tjänst och kan därför inte undervisa mer.

Av intervju med rektorn och lärarförteckningen framgår att fyra lärare som saknar legitimation studerar på lärarutbildning. Två av lärarna har möjlighet att bli klara med sina utbildningar under våren 2026.

Skolinspektionen har tagit del av och granskat två rekryteringsannonser som Noblaskolan publicerade under höstterminen 2025. Av annonserna framgår att skolan söker en lärare i idrott och hälsa årskurs 1–6 och en specialpedagog. Rektorn uppger att rekryteringar gjordes på båda tjänsterna. Vidare uppger rektorn att hon har ärvt organisationen och att hon försöker organisera en tjänstefördelning med behöriga lärare.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver (prop. 2009/10:65 s. 262, 269 och 649).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165 s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). Vidare anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165 s.653).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att AcadeMedia Grundskolor AB verksamhet vid Noblaskolan inte uppfyller författningarnas krav vad gäller att bara den som har legitimation och behörighet får bedriva undervisningen om inte någon undantagsregel är uppfylld.

Av utredningen framgår att undervisningen i flera ämnen bedrivs dels av lärare som saknar lärarlegitimation och dels av lärare som visserligen har lärarlegitimation men som saknar behörighet för de ämnen och årskurser som de undervisar i. Obehöriga lärare undervisar i samhällsorienterande ämnen i årskurs 1, engelska, svenska och samhällsorienterande ämnen i årskurs 4, svenska och samhällsorienterande ämnen i årskurs 5, bild, geografi, samhällskunskap i årskurs 7, religion, geografi, spanska och bild i årskurs 8, religion, geografi, bild och spanska i årskurs 9. Av utredningen framgår vidare att undervisningen i musik, slöjd, svenska, matematik, samhällsorienterande ämnen och franska bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation.

Rektorn har visserligen under höstterminen 2025 gjort rekryteringsförsök men enbart sökt efter en legitimerad och behörig lärare för undervisning i idrott och hälsa i årskurs 1–6.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan legitimation och utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Av förarbetena framgår vidare att huvudmannen är skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera

behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Av utredningen framgår att huvudmannen använder sig av flera obehöriga lärare utan att någon undantagsbestämmelse är uppfylld. Av utredningen framgår vidare att huvudmannen enbart försökt rekrytera legitimerade och behöriga lärare i ett ämne trots att det finns flera lärare som saknar behörighet för flera av de ämnena och årskurserna som de undervisar i. Skolinspektionen bedömer därmed att det inte är tillräckligt att enbart göra rekryteringsförsök i ämnet idrott och hälsa. Huvudmannen har därför inte sett till att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen. Att lärare på skolan läser på lärarutbildning och läser in ämnesbehörighet föranleder inte heller en annan bedömning. Det är därmed en brist.

Studiehandledning på modersmål

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger att ingen elev ges studiehandledning på modersmål, men att en elev bedöms vara i behov av det på spanska. Lärare uppger i intervju att det finns ett behov av studiehandledning på skolan, men att det saknas handledare. Lärare och representanter från elevhälsan uppger att två elever är i behov av studiehandledning på urdu och en elev är i behov av studiehandledning på spanska. Rektorn uppger i intervju att hon har förstått det som att studiehandledning gäller nyanlända elever och att det är otydligt när studiehandledning behövs och att det inte finns en tydlig process för att avgöra om det är språkliga svårigheter eller studiehandledning som behövs. Från vårterminen har specialpedagogen involverats i processen kring studiehandledning på modersmålet.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Noblaskolans arbete med att ge elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet. Av utredningen framgår att det finns elever som anses vara i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får det. Utredningen visar att det saknas studiehandledare på språken spanska och urdu. Enligt skollagen ska elever som har behov av studiehandledning på modersmålet få det. Att skolan inte ger studiehandledning på modersmålet till de elever som har behov av det bedömer Skolinspektionen utgör en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

AcadeMedia Grundskolor AB verksamhet vid Noblaskolan Sundbyberg uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, att undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare och studiehandledning på modersmålet. Det finns därför skäl att förelägga AcadeMedia Grundskolor AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Anmälan till socialnämnden

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan under de senaste tolv månaderna har gjort 19 anmälningar till socialnämnden vid oro att en elev far illa. Lärare och representanter från elevhälsan uppger att de gör en anmälan till socialnämnden om personal får kännedom eller misstänker att ett barn far illa. Vidare uppger lärare att en anmälan görs skyndsamt. Representanter från elevhälsan uppger att elever, som av lärare upplevs må dåligt, tas upp elevhälsans möten och att rektorn då gått vidare med ärendet. Vidare uppger representanter från elevhälsan att det är all personals ansvar att anmälan om man befارar att ett barn far illa. Rektorn berättar i intervju att det finns en rutin på skolan, och enligt föreskrifterna ska alla anmäla om man känner oro. Rektorn uppger vidare att hon hjälper personal att skriva en anmälan och att rektorn gör anmälan till socialtjänsten.

Rättslig reglering

Av 29 kap. 13 § skollagen och 19 kap. 1 § punkten 4 socialtjänstlagen (2025:400) framgår att anställda inom skolverksamhet är skyldiga att anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Daniel Wilson

Beslutsfattare
Signerat av: Daniel Wilson

X Peter Sjöberg

Föredragande
Signerat av: Peter Sjöberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Susanne Tistad medverkat.